

Budgetanalysen 2025

Trends og fokusområder i kommunerne

influenter

Forord

Formålet med denne analyse af de politiske aftaler, er at give et overblik over trends og fokusområder, som kommunerne har i år. Udgangspunktet for rapporten er de politiske kommunale budgetaftaler for 2025 kombineret med sidste udvikling for at vise tendenser og udvikling samt aftalen mellem KL og regeringen.

Overblikket giver dig en mulighed for at se, hvilke fokusområder kommunerne har, hvad der har ændret sig siden sidste år, samt hvilke ord og begreber kommunerne bruger i deres budgetter til at beskrive, hvad de bruger pengene på.

At forstå ”kommunsk” er nøglen til at åbne de kommunale markeder for din virksomhed. Vi har udvalgt de områder, hvor fokus og mulighederne er størst. Skulle din virksomhed falde helt uden for dette, så fortvivl ikke, så kontakt os, så kan vi sammen lave en mini analyse inden for netop jeres felt.

2025 er et valgår, og også et år hvor den landspolitiske situation har indflydelse på lokalpolitikken, da vi jo ser ind i et kommende folketingsvalg, hertil kommer at de regeringsbærende partier jo gerne vil have en stabil og sikker platform til dette valg, men de vil også gerne vise deres lokale vælgere, at der er opbakning, derfor bliver kommunalvalget 2025 et specielt valg, i forhold det tidligere.

Om det er valgåret skyld, eller ej – så springer det i øjnene at VE (vedvarende energi) ikke nævnes i hovedaftalen mellem KL og Regeringen.

Dette ses også på den ramme, som KL og regeringen indgik, denne ramme er lidt som et ”over budget”, et budget for alle kommuner, og herefter er det de 98 kommuners opgave at de samlet set holder sig inden for dette husholdningsbudget.

Der blev brugt store ord, da man offentliggjorde aftalen.

”Største løft af kommunernes økonomi i mere end 15 år – aftale giver mulighed for markant løft af velfærd” skriver KL og Regeringen som indledningen til dette års budgetaftale.

Finansminister Nicolai Wammen siger:

"Aftalen giver mulighed for markante investeringer i den nære velfærd – bl.a. i daginstitutioner, folkeskolen og ældreplejen. Aftalen er det største løft af kommunernes driftsøkonomi i mere end 15 år. Jeg er meget tilfreds med, at vi har så stærk en dansk økonomi, at det er muligt, at vi kan investere så markant i den nære velfærd til gavn for borgerne."

Indenrigs- og sundhedsminister Sophie Løhde siger:

"Vi har indgået en rigtig god aftale med kommunerne, der giver velfærden et markant løft og samtidig sikrer de særligt vanskeligt stillede kommuner ekstra penge. Med aftalen er vi også enige om give tilskud til nedsættelse af skatten i kommunerne, og færre penge skal bruges på administrationen. Med aftalen sætter vi bl.a. også som led i 10-årsplanen for psykiatrien for alvor skub i udrulningen af det nye lettilgængelige behandlingstilbud, så børn og unge, der mistrives psykisk, hurtigere kan få hjælp. Det er alt i alt en aftale, der skaber tryghed og stærke rammer for udvikle vores nære velfærd."

Ældreminister Mette Kierkgaard siger:

Kommunerne får et flot og ansvarligt løft, der sikrer, at kommunerne både kan levere bedre ældrepleje og forbedre dagtilbud og folkeskoler i takt med, at vi bliver flere børn og ældre. Samtidig har vi givet hinanden håndslag på at arbejde tæt sammen om at indfri frihedsgraderne i den borgernær velfærd i aftalerne herunder på ældreområdet. Jeg er også rigtig glad for, at aftalen indeholder initiativer, der kan afhjælpe manglen på arbejdskraft i både den offentlige og private sektor blandt andet ved at øge digitaliseringen.

Men når skåltalerne er overstået, så er der ingen tvivl om at samarbejdet mellem kommunerne og regeringen er presset, ”De seneste års overskridelser af de aftalte anlægsrammer svækker troværdigheden om aftalesystemet og styringen af den samlede offentlige økonomi” som de selv skriver i aftalen.

Ønsker du yderligere informationer om, præcis hvilke kommuner, der fokuserer på de enkelte emner, eller ønsker du en dybere gennemgang, så kontakt os.

Rigtig god læsning

Henrik Hahn-Nissen
CEO, Influenter A/S

Hovedelementer i aftalen mellem KL og regeringen	1
Det kommunale udgiftsloft	2
Om Influenter	4
De kommunale aftaler	5
Folkeskolen	7
Ældreplejen	9
Digitalisering og kunstig intelligens	11
Cyber- og informationssikkerhed	15
AI	16
Sundhed og Sundhedsreformen	17
Klima og Grøn omstilling	21
Grøn trepart	22
Vedvarende Energi	24
Beredskabet	25

Hovedelementer i aftalen mellem KL og regeringen

Her er lidt hovedpunkter, og nogle af dem går vi dybere med i analysen

Løft af den kommunale serviceramme i 2025 på 3,4 mia. kr., der styrker velfærden og dækker den demografiske udvikling.

Forhøjelse af særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner i 2025 til i alt 800 mio. kr.

Lånepulje til anlægsinvesteringer i særligt vanskeligt stillede kommuner på 200 mio. kr.

Ramme til nedsættelser af indkomstskatten i kommunerne med tilskud i 2025 på op til 200 mio.kr.

Reduktion af kommunernes administrationsudgifter på 242 mio. kr. i 2025 til løn og arbejdsvilkår i den offentlige velfærd.

Mere end 100 regel- og forenklingstiltag, som ventes at frigøre et trecifret millionbeløb i kommunerne.

Samlet ramme til investeringer på 20,3 mia. kr., herunder til øget botilbudskapacitet.

Ramme til modtagelse af fordrevne fra Ukraine på 900 mio. kr.

Det kommunale udgiftsloft er udgangspunktet for den kommunale serviceramme i 2025

Regeringen og KL er enige om at løfte dette udgangspunkt med 3,4 mia. kr. Heraf udgør kvalitetsløftet af ældre plejen 546 mio. kr. Regeringen har tilkendegivet, at den i 2025 vil reducere med 1.000 årsværk i den statslige administration. De 1.000 årsværk bidrager til at finansiere den borgernære velfærd i kommuner og regioner i 2025. KL tager derudover som en del af aftalen til efterretning, at kommunernes udgifter til administration skal nedbringes med 242 mio. kr. i 2025. Det vil fortsat være op til den enkelte kommune at frigøre ressourcerne på baggrund af, hvad der giver mening efter lokale forhold.

Regeringen og KL er enige om, at rammen for kommunernes investeringer i 2025 udgør 20,3 mia. kr. Parterne er enige om, at det aftalte niveau sikrer gode muligheder for at investere i de fysiske rammer for velfærden og den grønne omstilling. Heraf udgør investeringen i bedre faglokaler som følge af Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram 888 mio. kr. i 2025.

De seneste års overskridelser af de aftalte anlægsrammer svækker troværdigheden om aftale-systemet og styringen af den samlede offentlige økonomi. Regeringen og KL er enige om, at det er en central forudsætning for økonomiaftalen, at både den aftalte kommunale service- og anlægsramme i 2025 overholdes i budgetterne og regnskaberne.

Regeringen og KL er enige om, at det aftalte anlægsniveau omfatter et ekstraordinært løft af kommunernes anlægsinvesteringer på 0,6 mia. kr. i 2025 og 0,7 mia. kr. i 2026 til udvidelse af botilbudskapaciteten på socialområdet som aftalt i forbindelse med økonomiaftalen for 2024.

Parterne er enige om, at det samlede løft af botilbudskapaciteten på 1,5 mia. kr. i perioden 2024 til 2026 kommer i tillæg til den eksisterende anlægsaktivitet på området.

Regeringen og KL er enige om, at kommunerne i den aktuelle økonomiske situation skal tilstræbe at anvende en andel af deres likvide midler til at nedbringe kommunernes samlede gæld.

Regeringen og KL er enige om, at særtilskudspuljen til særligt vanskeligt stillede kommuner forhøjes, så den samlet udgør 800 mio. kr. i 2025. Puljen udmøntes med henblik på at imødegå udfordringer i de mest vanskeligt stillede kommuner. Fordelingen af særtilskuddet sker på baggrund af en samlet vurdering af kommunens økonomiske situation og under hensyntagen til kommuners tilskyndelse til at fremme udviklingen. Der afsættes desuden en lånepulje på i alt 200 mio. kr. målrettet særligt vanskeligt stillede kommuners anlægsinvesteringer på bl.a. det borgernære og grønne område.

Med Aftale om kommunernes økonomi for 2024 er det aftalt, at der skal ske en normalisering af udgiftsstyringen for modtagelsen af fordrevne fra Ukraine. Der er som led i den fortsatte normalisering enighed mellem parterne om, at der afsættes en samlet ramme på 900 mio. kr. for 2024 til modtagelsen af fordrevne fra Ukraine. Midlerne udmøntes over bloktilskuddet.

Det politiske partnerskab med fokus på den borgernære velfærd

Regeringen og KL er enige om, at en række strukturelle samfundsudfordringer kræver fælles politiske løsninger for at fremtidssikre velfærdssamfundet. Den demografiske udvikling og rekrutteringssituationen nødvendiggør nytænkning og tydelig politisk prioritering. Regeringen og KL er enige om, at dette skal være omdrejningspunktet for det politiske partnerskab, hvor parterne løbende kan drøfte udfordringer og muligheder for de kommunale velfærdsområder, herunder drøfte og følge op på relevante reformspor.

Udviklingen på de store velfærdsområder og en række store reformer og politiske aftaler vedr. centrale velfærdsområder skal de kommende år gennemføres og implementeres. Regeringen og KL er enige om at drøfte implikationer heraf og løbende have tæt dialog om hensigtsmæssig implementering og udmøntning, herunder bl.a. i forhold til ældrereformen og Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram. Hertil er parterne enige om, at et tema for næste møde kan omhandle udviklingen af det nære sundhedsvæsen.

Vi åbner døren til det offentlige marked

B2G-markedet adskiller sig markant fra B2C- og B2B-markedet. Det har du nok oplevet allerede. Vi hjælper virksomheder som din med at positionere sig og skabe forretning i de kommunale, regionale og statslige landskaber.

Vores erfarne rådgivere taler klingende kommuns, regionsk og christianborgsk. Vi har til sammen arbejdet på begge sider af bordet i mere end 300 år. Vi er tidligere ministre, lokalpolitikere, embedsfolk samt politiske rådgivere, og flere af os er kapaciteter fra det private erhvervsliv, der har leveret til det offentlige i årtier.

Vi har solid forretningsforståelse – også når det gælder din virksomhed – så sammen kan vi lægge en robust plan for, hvordan vi åbner B2G-dørene for netop din virksomhed. De fleste gode samarbejder starter med en god kop kaffe. Den serverer vi gerne for dig i vores dejlige lokaler rundt om i Danmark.

Ring til os på 7055 5507, så er vi i gang.

influenter

Taletid

Vi inviterer til et strategisk samarbejde, som ikke kan etableres gennem normale kanaler. Vi sørger for, at din virksomhed eller organisation får direkte kontakt til de relevante beslutningstagere.

Indflydelse

Vi sørger for, at din virksomhed eller organisation bliver præsenteret for resultatskabende kontakter, der kan få indflydelse på dine fremtidige mål.

De rette forbindelser

Vi arbejder lokalt, regionalt, nationalt samt internationalt, og vi hjælper din virksomhed eller organisation med at etablere et stort politisk netværk.

Fortrolighed

Vi ønsker, at vores kunder har tillid til, at alle givne oplysninger håndteres i al diskretion og ser derfor en vigtighed i at fremhæve vores tavshedspligt over for nuværende såvel som fremtidige kunder.

De kommunale aftaler

Vi har gennemgået alle 98 kommunale budget aftaler, det er her hvor politikerne beslutter hvilken emner og områder der er fokus på, samt hvilken der ikke er fokus på.

Når de politiske aftaler bliver vedtaget, så går embedsværket i gang med at omsætte dette til et regulært budget som skal indsendes til Indenrigsministeriet som skal godkende dette. Da en kommune altid skal have et 4-årigt budget som hænger sammen.

Der er ingen tvivl om der er nogle emner som er top of mind, og det er dem som vi her har taget med.

Folkeskolen

Digitalisering og kunstig intelligens

Cyber- og informationssikkerhed

AI

Sundhed

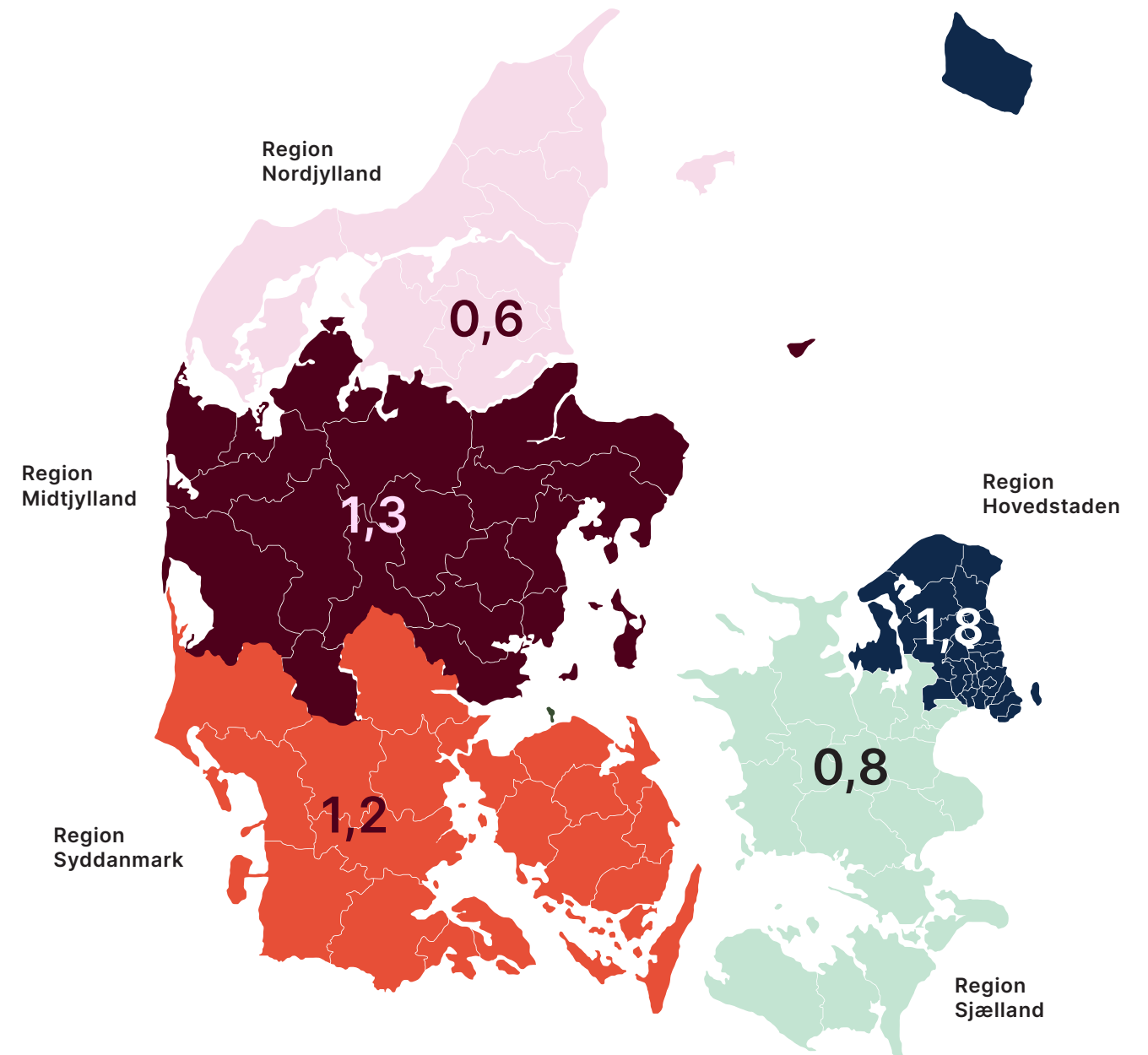
Klima og grøn omstilling

Grøn trepart

Vedvarende energi

Beredskabet

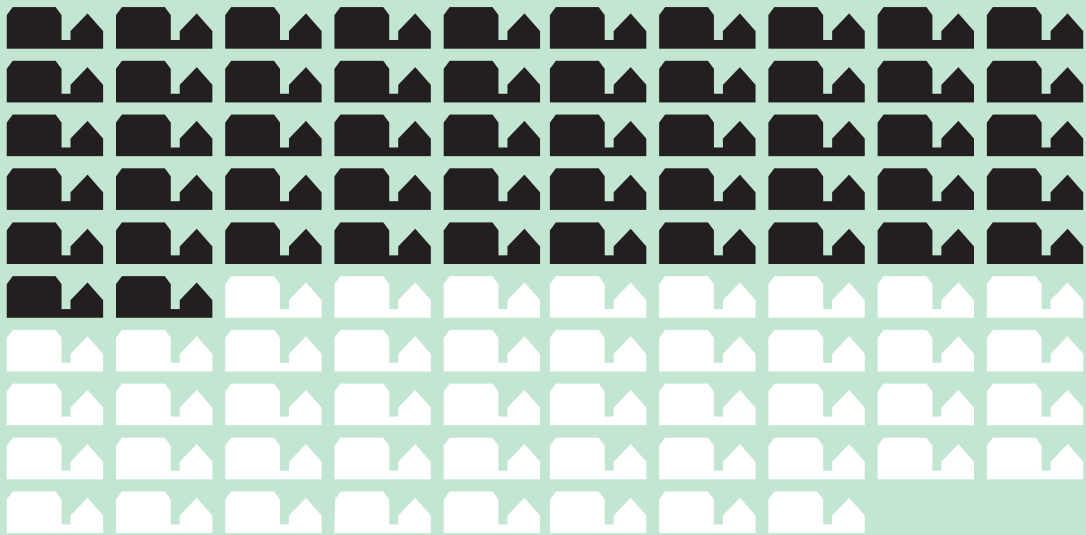
Antal beboere i regionerne i millioner

Folkeskolen

Regeringen og KL er enige om, at folkeskolen har behov for friere rammer, så der er plads til at skabe en skoledag, som kan motivere og udfordre alle børn. Der er ligeledes enighed om, at folkeskolens almene klasser skal kunne mere for flere elever. Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram – frihed og fordybelse af 19. marts 2024 understøtter denne fælles ambition. Aftalen løser markant på bindingerne i folkeskoleloven og har fokus på mere praktisk undervisning, herunder i forhold til udviklingen af nye læreplaner, som skal understøtte bedre sammenhæng mellem fagenes teoretiske, praktiske og kreative sider.

Derudover indeholder aftalen en række tiltag, som skal bidrage til at styrke klassefællesskabet og den tidlige, forebyggende indsats i almenområdet.

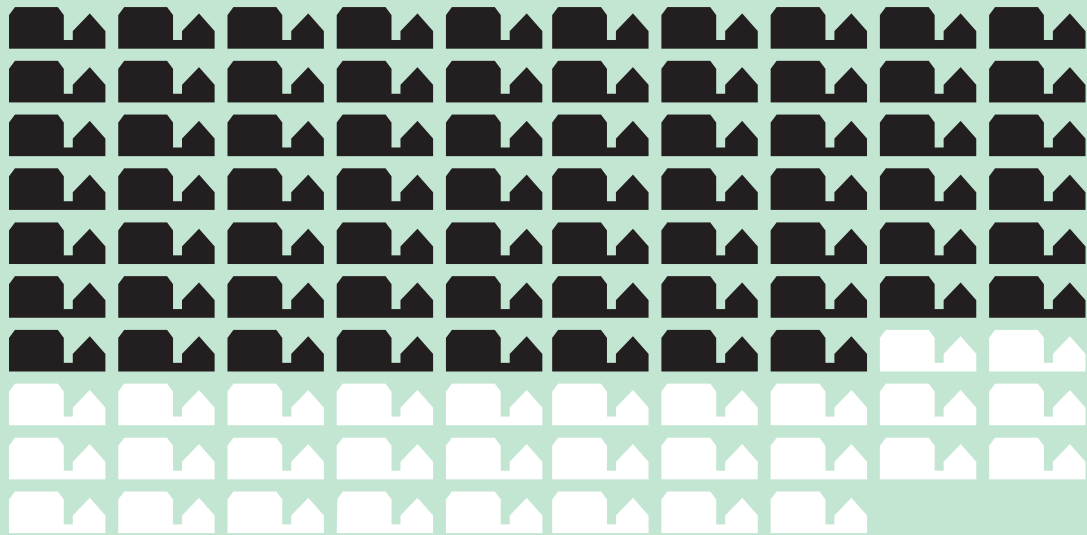
52 ud af 98 kommuner, forventer at investere mere i fysiske rammer til skoler / daginstitutioner over den næste periode.

Regeringen og KL er enige om, at det er afgørende for realiseringen af den fælles ambition med aftalen at fastholde et tæt samarbejde, herunder i regi af Sammen om Skolen. Regeringen og KL er dertil enige om, at kommunerne skal understøtte frisættelsen af folkeskolen ved, i respekt for ledelseskæden, at lægge mere ansvar og flere beslutninger ud til skolerne.

Samarbejde om at styrke folkeskolens almentilbud. Hvis vi fortsat skal have en fælles folkeskole, hvor børn med alle sociale og kulturelle baggrunde og med forskellige livs-omstændigheder mødes og dannes på tværs, skal folkeskolens almentilbud styrkes. Andelen af elever i folkeskolen, som går i et specialundervisningstilbud og ikke deltager i den

almene undervisning, har været stigende de seneste år. Kommunerne oplever, at en støt voksende andel af folkeskolens økonomi går til at finansiere specialundervisning, og at de har færre ressourcer til at skabe stærke almentilbud, hvor alle børn og unge trives og lærer.

Parterne er enige om, at udbredelsen vil tage afsæt i det arbejde, der allerede foregår i kommunerne og i regi af Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram. Som en del af Aftale om folkeskolens kvalitetsprogram er der initiativer, som skal sikre flere specialpædagogiske kompetencer tæt på eleverne.

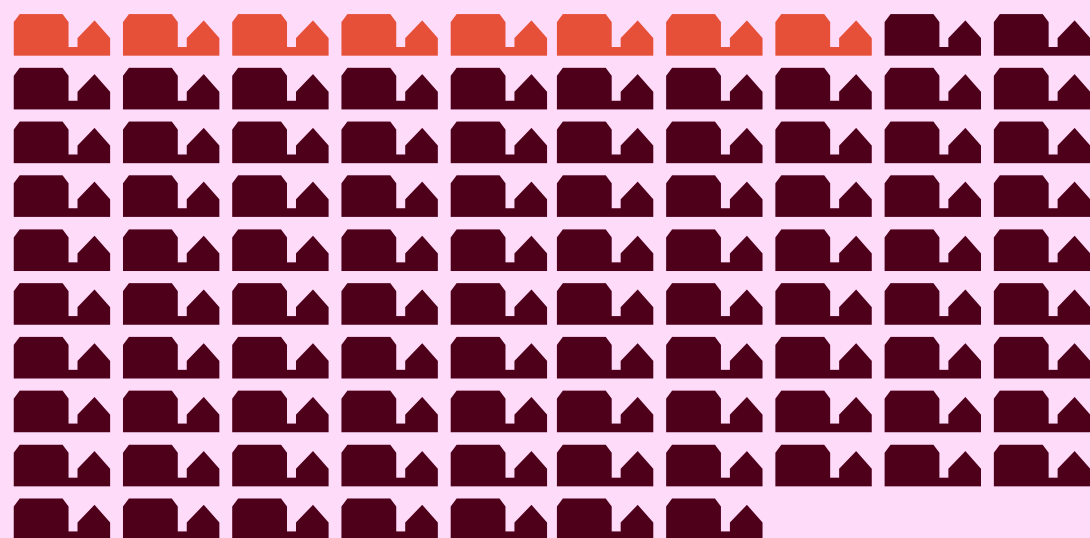

68 ud af 98 kommuner, er bekymret for rekrutteringen til det sociale område

Regeringen og KL er enige om, at denne indsats er helt central for at styrke almenområdet, og at der er behov for, at midlerne til kompetenceudvikling de næste år anvendes hertil for at kunne løfte opgaven. Det skal bl.a. bidrage til, at lærere og pædagoger kompetenceudvikles tæt på praksis, at der opbygges stærkere specialpædagogiske kompetencer på skolerne, at PPR omstilles, så der arbejdes tættere på skolerne, og at skoleledelserne klædes bedre på til at varetage den specialpædagogiske ledelsesopgave.

Ældreplejen

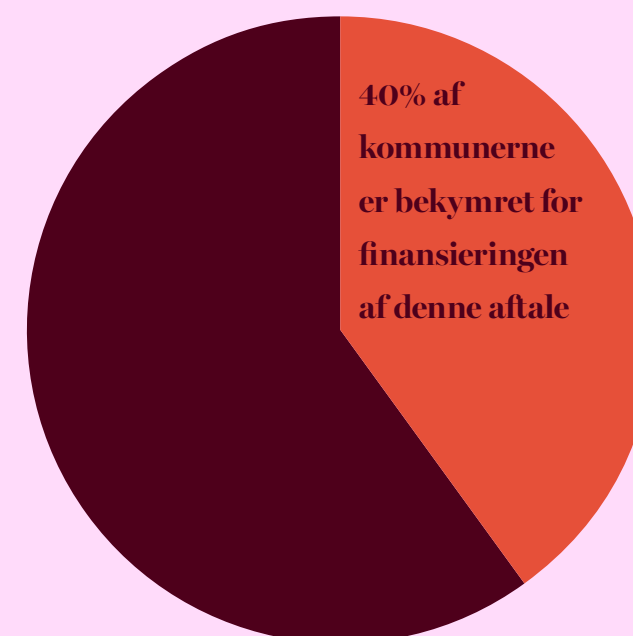
Regeringen har den 18. april 2024 indgået en bred politisk aftale i Folketinget om en ældrereform. Der afsættes med reformen 1 mia. kr. årligt med indfasning frem mod 2027 til at løfte kvaliteten, plejen og omsorgen i ældreplejen. Regeringen og KL er enige om, at kvalitetsløftet målrettes ældreområdet og skal bidrage til omstilling, kontinuitet og øget kvalitet, herunder eksempelvis at medarbejderne i ældreplejen får mere tid til den enkelte ældre. Med ældrereformen indføres helhedspleje og borgernær visitation i ældreplejen. Regeringen og KL er enige om, at det er en fælles ambition at udbrede faste tværfaglige teams i ældreplejen. Med aftalen udmøntes 376,1 mio. kr. i 2024 til en målrettet udbredelse af faste teams.

Kun 8 ud af 98 kommuner, nævner ikke velfærdsteknologi i deres aftaler.

Regeringen og KL er enige om, at udmøntningen skal ske så ubureaukratisk som muligt. Kvalitetsløftet kan bl.a. bidrage til at understøtte den varige udbredelse af faste teams. Regeringen og KL er desuden enige om, at der med ældrereformen tages vigtige skridt i forhold til frisættelse af kommunerne samt nedbringelse af bureaukrati og dokumentation i ældreplejen. Kommunerne får fra den 1. januar 2025 mulighed for at etablere eller omlægge kommunale plejehjem til en ny type frisatte plejehjem: Lokalplejehjem. Regeringen og KL er enige om sammen at følge arbejdet med udbredelse af lokalplejehjem.

Med aftalen styrkes borgernes frie valg mellem leverandører på ældreområdet, ligesom aftalen rummer en række elementer, som skal sikre gennemsigtighed og ligestilling mellem offentlige og private leverandører. Regeringen og KL er enige om, at initiativerne skal gennemføres inden for aftalens overordnede ambition om at reducere unødvendigt bureaukrati i ældreplejen. Initiativer vedr. gennemsigtighed og ligestilling mellem offentlige og private leverandører gennemføres inden for aftalens rammer på en måde så administrative meropgaver minimeres, og kommunerne kompenseres således for eventuelle merudgifter i medfør af DUT.

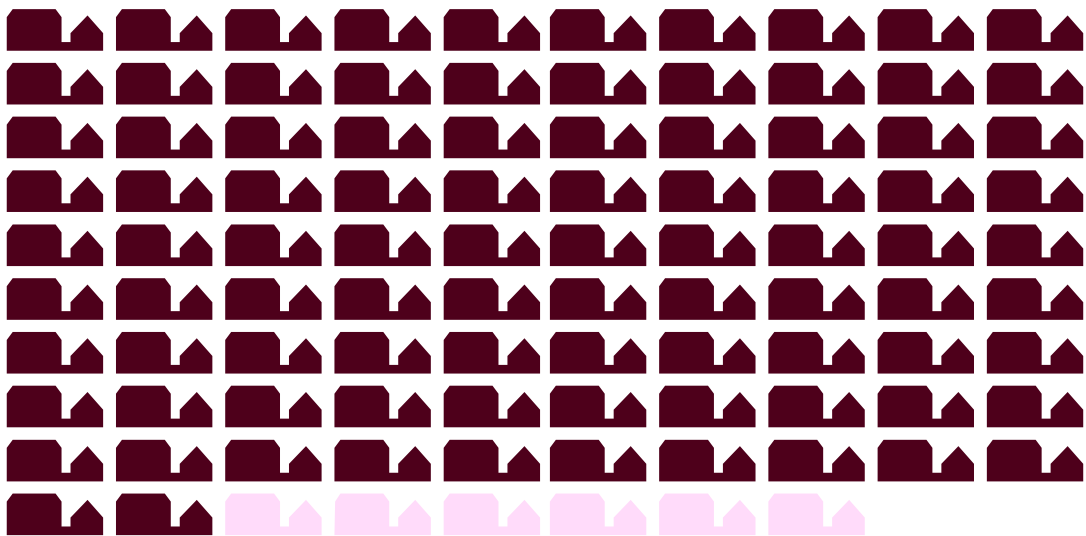

Regeringen og KL er enige om, at regeringen med ældrereformen tager første skridt i forhold til styrke frisættelsen, tilliden til medarbejdere og ledere samt den lokale forankring.

Ældrereformen forudsætter en omfattende implementeringsindsats, og implementeringen kræver et tæt samarbejde mellem staten og kommunerne, herunder om kompetenceudvikling og styring. Regeringen og KL er derfor enige om at etablere et implementeringssamarbejde, der bl.a. skal fokusere på reformens gennemførelse og lokale forankring. Der nedsættes desuden partnerskaber om bl.a. dokumentation og data samt velfærds teknologi. Regeringen og KL vil årligt følge op på fremdriften i implementeringen af reformen, herunder status på udbredelsen af faste teams og anvendelsen af kvalitetsløftet. Ældrereformen skal bidrage til at fastholde og rekruttere medarbejdere til ældreplejen. Derfor er regeringen og KL enige om i forlængelse af implementeringsprocessen af ældrereformen at følge og løbende drøfte arbejdskraftudfordringen på ældreområdet.

Digitalisering og kunstig intelligens

Dette er klar det største nye fokusområde, som i den tid vi har lavet denne analyse, så har vi ikke set et emne komme fra nul til 100 så hurtigt. Der er heller ingen tvivl om, at der er stor interesse og at der ses et stort potentiale i brugen, og samtidigt så er der også en stor frygt for implementeringen.

92 ud af 98 nævner digitalisering og AI

Med økonomiaftalerne for 2025 er regeringen og KL enige om at nedsætte en digital taskforce med ambitionen om at Danmark skal være verdensførende inden for kunstig intelligens i den offentlige sektor. Taskforcen skal bidrage til at frigøre arbejdskraft, reducere administration og øge kvaliteten i den offentlige sektor til gavn for borgere og virksomheder.

Regeringen og KL er desuden enige om at fortsætte dialogen om prioriteringer i den offentlige velfærd, herunder hvordan vi som samfund anvender de ressourcer, der er til rådighed og balancerer forholdet mellem medborgerskab, civilsamfundet og andre aktørers ansvar og mulige bidrag, samt det offentliges ansvar.

Alle kommuner er enige om, at dette ikke er en spareøvelse på kroner og øre

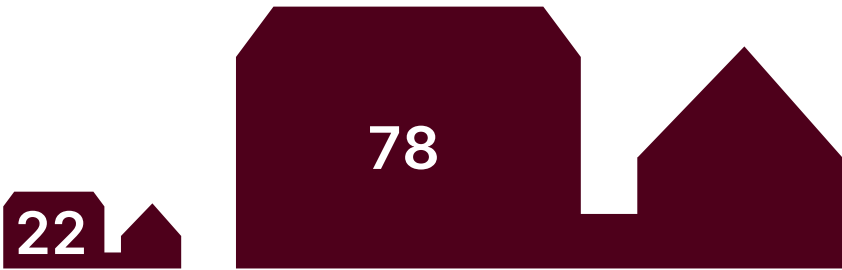
Parterne er samtidig enige om løbende i regi af det politiske partnerskab at følge op på, hvordan unødigt regulering og kontrol kan begrænses med henblik på at sikre en effektiv og hensigtsmæssig opgaveløsning lokalt samt drøfte prioriteringer i den offentlige velfærd.

Det tætte samarbejde mellem regeringen og KL har bidraget til at gøre Danmark til et digitalt foregangsland og sikret os et solidt digitalt fundament for fremtidens velfærdssamfund. Derfor er der enighed om at drøfte indhold og rammer for det fremadrettede fællesoffentlige samarbejde, der skal sætte retningen for fremtidens digitale offentlige sektor, når den nuværende fællesoffentlige digitaliseringsstrategi udløber med udgangen af 2025. Tilgang til samt indhold og finansiering af en ny fællesoffentlig digitaliseringsstrategi vil skulle aftales i foråret 2025. Regeringen og KL er desuden enige om fortsat at sikre et højt sikkerhedsniveau og en fortsat stabil drift, vedligehold og videreudvikling af den fællesoffentlige digitale infrastruktur. Det indebærer øgede omkostninger på samlet set 77,1 mio. kr. i 2025, heraf 30,8 mio. kr. til kommunerne og 15,5 mio. kr. til regionerne. Det bemærkes imidlertid, at de samlede omkostninger til det fællesoffentlige digitale samarbejde falder med 11,2 mio. kr. fra 2024 til 2025.

Alle kommuner har fokus på yderligere digitalisering

Med Aftale om kommunernes økonomi for 2023 igangsatte parterne et arbejde, som skulle se på mulige modeller for den fremtidige finansierungsstruktur for den fællesoffentlige digitale infrastruktur. Parterne er enige om at fortsætte arbejdet frem mod ØA26. Sammenhæng på tværs i sundhedsvæsenet Regeringen og KL er enige om fortsat at sikre en stærk sundheds-it-infrastruktur ved at afsætte 145,5 mio. kr. i 2025.

Det er ikke en spareøvelse, men en ”frigivelse af hænder øvelse”, da kommunerne over en bred kam, er enige om at rekrutteringen bliver en af de største udfordringer i fremtiden.

Fra 2022 – 2025, er antallet af kommuner der skriver om rekrutteringsudfordringer steget fra 22 til 78 kommuner

Det dækker den fortsatte drift fra 2024 niveauet og en stigende brug af infrastrukturen, hvor data i stadig højere grad deles og benyttes til at frigøre arbejdskraft og skabe mere sammen hængende forløb på tværs af et stadig mere digitaliseret sundhedsvæsen. Hertil kommer en udligning af udgifter som reelt hører under den fælles offentlige infrastruktur på sundhedsområdet, men ikke har været dækket ved tidligere økonomiaftaler. Parterne er i forlængelse heraf enige om at fortsætte arbejdet mod en ny styrings- og finansierings model for sundheds-it-infrastrukturen, som videreføres til ØA26, hvor igangværende udbud af infrastrukturen forventes gennemført. Sundhed.dk udgør en central national infrastruktur. Regeringen og KL er som opfølgning på ØA24 enige om ekstraordinært at afsætte 100 mio. kr. i en fireårig periode fra 2025-2028, heraf 25 mio. kr. i 2025, til en gennemgribende modernisering af sundhed.dk's platform.

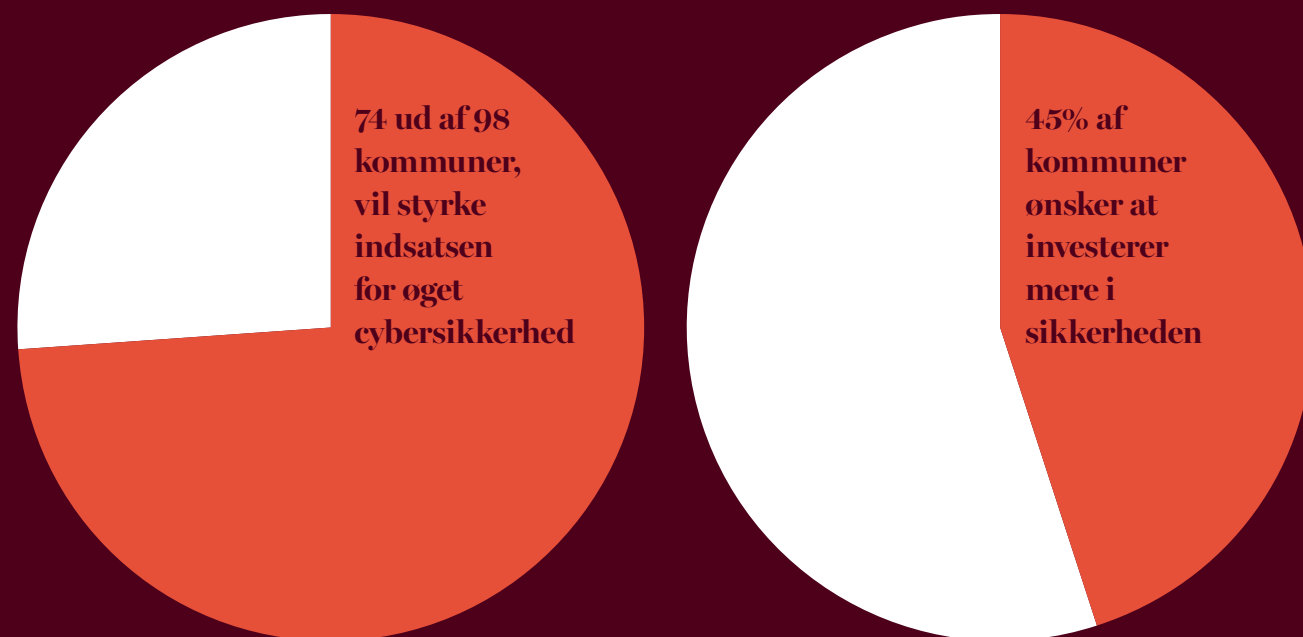
Moderniseringen skal styrke sikkerhedsniveauet og fremtidssikre platformen ved at afvikle den tekniske gæld, som har ophobet sig de senere år. Udbetalingen af midlerne betinges af en række kriterier, som fastsættes af parterne i fællesskab. Samtidig videreføres udviklingsbevillingen fra ØA23 på 10,8 mio. kr. i 2025 og frem, og basisbevillingen løftes med 6,5 mio. kr. i 2025. Bevillingsløftet skal finansiere stigende udgifter til vedligehold og understøtte en solid og effektiv driftsorganisation med øget professionalisering og fokus på kernerdrift. Digital løsning til graviditetsforløb Parterne er enige om at tage den digitale løsning til graviditetsforløb i brug inden udgangen af 2025, forudsat at der afsættes den sædvanlige tid til implementering (18 måneder fra den endelige løsning er godkendt i projektets styregruppe). Herudover er parterne enige om i de kommende år at videreudvikle løsningen så den kan understøtte mere individualiserede og differentierede behandlingsforløb, samt mere sammenhængende indsatser til særligt sårbare gravide med komplekse forløb.

Så digitaliseringen og brugen af AI har politisk fokus, og der er allerede flere kommuner som forsøger sig, men der er en stor frygt for brugen, og der mangler viden om at udnytte det fulde potentiale.

Cyber- og informationssikkerhed

Danmark har en af verdens mest digitaliserede offentlige sektorer, og staten, kommunerne og regionerne er bundet sammen gennem digital infrastruktur. En forudsætning for fortsat at kunne drage nytte af en digitaliseret offentlig sektor er, at der er styr på sikkerheden. Regeringen og KL er enige om, at et tidssvarende cybersikkerhedsniveau i kommuner er nødvendigt for at sikre de kritiske dele af den offentlige sektor. Regeringen noterer sig, at kommunerne opbygger en fælles enhed til at overvåge de kommunale netværk for cyberaktivitet.

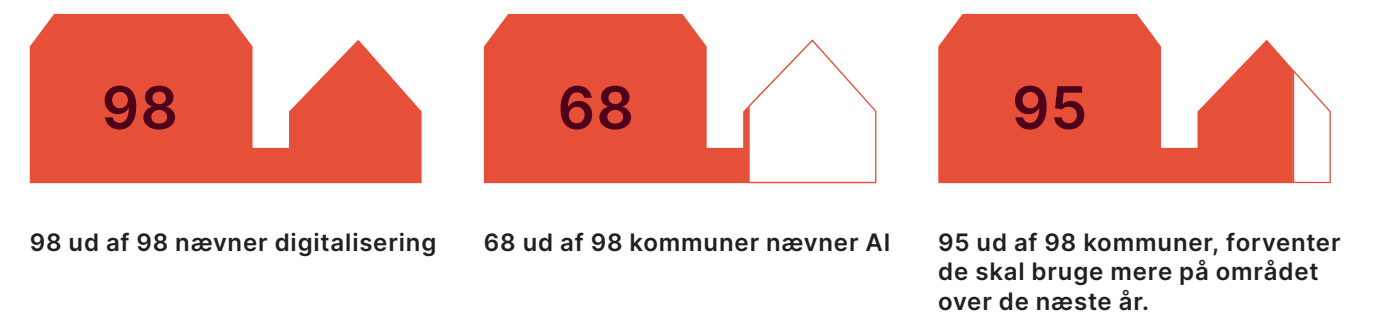
Regeringen og KL vil senere på året drøfte implementering af NIS2-direktivet. Regeringen og KL har desuden igangsat en analyse af fælles løsninger for it-drift i kommunerne, herunder bl.a. med fokus på cybersikkerhed.

Hele "sikkerhedsområdet" er endnu et af de steder, hvor der mangler viden. Alle ved der skal gøres noget, alle ved man nok kan gøre mere, men hvordan?

De kommuner som ønsker sig at investere mere i sikkerheder, nævner NIS2 som værende begrundelsen for det ikke sker, da mange kommuner fortsat ikke har overblikket over NIS2, det minder meget om da GDPR-reglerne blev indført, alle ved de kommer, men ingen er helt sikre på hvad man skal gøre, eller hvordan man kommer i gang.

AI

Drøftelserne vil skulle ses i sammenhæng hermed "Digital Taskforce for kunstig intelligens". Regeringen og KL er enige om, at den offentlige sektor i Danmark skal være verdensførende i anvendelse af kunstig intelligens. Derfor er regeringen og KL enige om at nedsætte en Digital Taskforce for kunstig intelligens. Herunder skabe klarhed om regelgrundlaget for brug af AI på velfærdsområderne. Taskforcen skal sætte retning og ambition for udnyttelse af kunstig intelligens i den offentlige sektor. Taskforcens arbejde skal bidrage til at frigøre arbejdskraft, reducere administration og øge kvaliteten i den offentlige sektor til gavn for borgere og virksomheder.

AI er også det store spørgsmål, da man tydeligt kan se at dette er nyt, at det er et umodent område, hvor politikerne og embedsværket har brug for sparring og rådgivning. Ja man kunne sætte det på spidsen og sige at de har brug for en AI uddannelse. For med brugen, opstår der mange juridiske spørgsmål om brugen, om GDPR, om datasikkerhed og den generelle retssikkerhed.

Parterne er enige om løbende i kommende økonomiaftaler at stille den nødvendige finansiering til rådighed for taskforcens arbejde og implementeringen af konkrete løsninger. Parterne er hertil enige om, at gevinsterne ved kunstig intelligens og ny teknologi i den offentlige sektor i videst muligt omfang skal frigøres og prioriteres politisk.

Sundhed og Sundhedsreformen

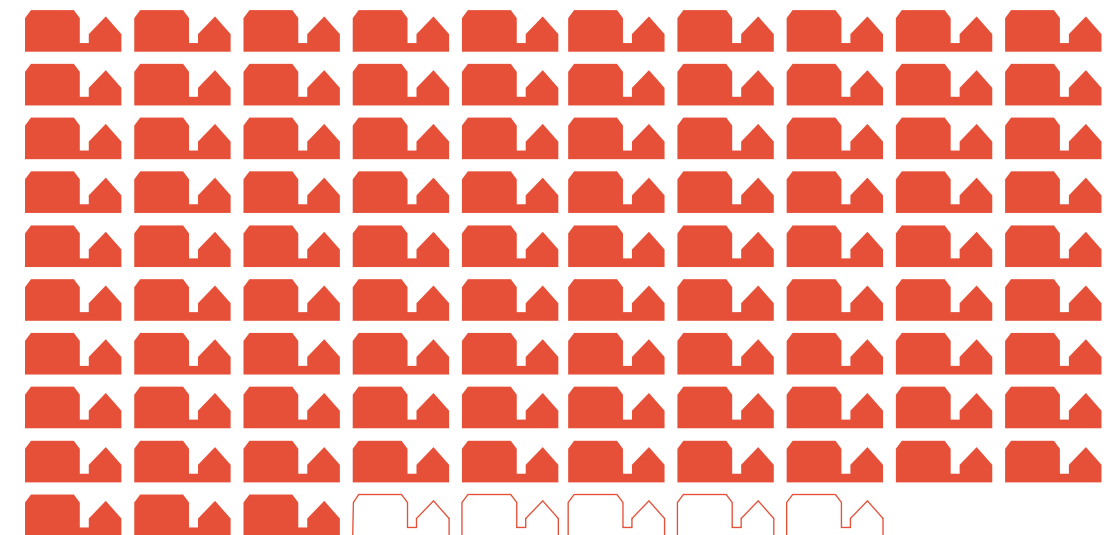
Regeringen har i marts 2023 nedsat Sundhedsstrukturkommissionen, som har fremlagt deres oplæg, som siden er blevet ophævet til lov.

Sundhedsvæsenet kan og skal meget. Men vi kan ikke blive ved med at gøre det samme. Derfor indeholder denne aftale de nødvendige og grundlæggende forandringer, der skal til for at skabe et endnu bedre sundhedsvæsen for både patienter og medarbejdere:

- Reformen skaber rammerne for et sundhedsvæsen af høj kvalitet i alle dele af landet – og uanset om man som borger har brug for pleje eller behandling af fysisk eller psykisk sygdom.
- Reformen giver sundhedsvæsenet en ny struktur med **17 nye sundhedsråd**, hvor regioner og kommuner i et tæt og forpligtende samarbejde skal skabe et stærkere sundhedsvæsen tæt på borgerne.
- Reformen betyder, at beslutninger om sundhedsvæsenets drift, planlægning og udvikling træffes så tæt på borgerne, som det er fagligt og økonomisk meningsfuldt, så tilbuddene bliver indrettet efter lokale ønsker og behov.
- Reformen løfter den årlige ramme til driftsudgifter løbende de kommende år stigende til et løft i **2030 på 6,4 mia. kr.**
- Reformen giver sundhedsvæsenet en historisk stor økonomisk investeringsmotor stigende til **4,4 mia. kr. i 2030** målrettet det nære sundhedsvæsen og de områder af Danmark, der trænger mest.
- Reformen styrker borgerens egen læge og har en målsætning om **mindst 5.000 læger** i det almenmedicinske tilbud i 2035.
- Reformen giver en ny, central styret fordeling af ressourcerne i sundhedsvæsenet, så der kommer flere ressourcer dér, hvor borgernes behov er størst.
- Reformen styrker patienternes frie valg og indfører flere patientrettigheder og nye kronikerpakker, så borgere med kronisk sygdom får ret til en samlet pakke med sundhedsindsatser, der er tilpasset den enkelte.
- Reformen investerer **27,5 mia. kr. i moderne sygehuse, udstyr, it og sundhedstilbud tæt på borgerne.**
- Reformen skaber mere ensartethed i sundhedstilbuddene gennem en styrket national koordinering af digitale tilbud og udbredelse af nye innovative løsninger samt en bedre fordeling af læger og sundhedsressourcer på tværs af landet. Kommuner og regioner har et ansvar for, at det bliver implementeret.
- Reformen indfører en ny folkesundhedslov og dermed et styrket grundlag for at sikre bedre forebyggelse og sundhed for borgere i hele landet.

Der er mange kommuner, som endnu ikke har overblikket over konsekvenserne, det er både det faglige og det økonomiske. Flere venter lige nu, på at der kommer mere viden om f.eks. de 17 sundhedsområder, samt om hvor og hvordan der skal bygges / renoveres sundhedshuse, som er både tidssvarende men også svare til behovet.

Opfølgning på 10-årsplan for psykiatrien Regeringen og KL er enige om fortsat at understøtte implementeringen af initiativerne i de brede politiske aftaler om en 10-årsplan for psykiatrien på baggrund af den indgåede udmøntningsaftale mellem parterne den 2. april 2024. Med udmøntningsaftalen skal kommunerne tilstræbe overholdelse af servicemål for, hvor hurtigt børn og unge, der mistrives psykisk og har symptomer på psykisk lidelse, men som ikke umiddelbart har brug for behandling i børne- og ungdomspsykiatrien, kan forventes at få hjælp i de nye lettilgængelige behandlingstilbud. Kommunerne skal tilstræbe servicemålene når tilbuddet er fuldt ud etableret i alle kommuner, hvilket ifølge aftalen er inden udgangen af 2025. Parterne er ligeledes enige om at følge implementeringen af tilbuddet tæt. KL noterer sig, at regeringen i efteråret 2024 vil fremlægge et politisk udspil til en fuldt finansieret 10 årsplan for psykiatrien frem mod 2030.

93 ud af 98 kommuner føler sig udfordret inden for det specialiserede område.

Det politiske udspil vil tage udgangspunkt i input fra sundhedsreformen og det nedsatte psykiatriråd, hvor bl.a. KL er repræsenteret. Det politiske udspil til en 10-årsplan vil blive fremlagt, efter regeringen har fremlagt et forslag til en sundhedsreform.

Regeringen og KL er enige om at fortsætte indsatser, der understøtter, at flere kommer på fuldtid.

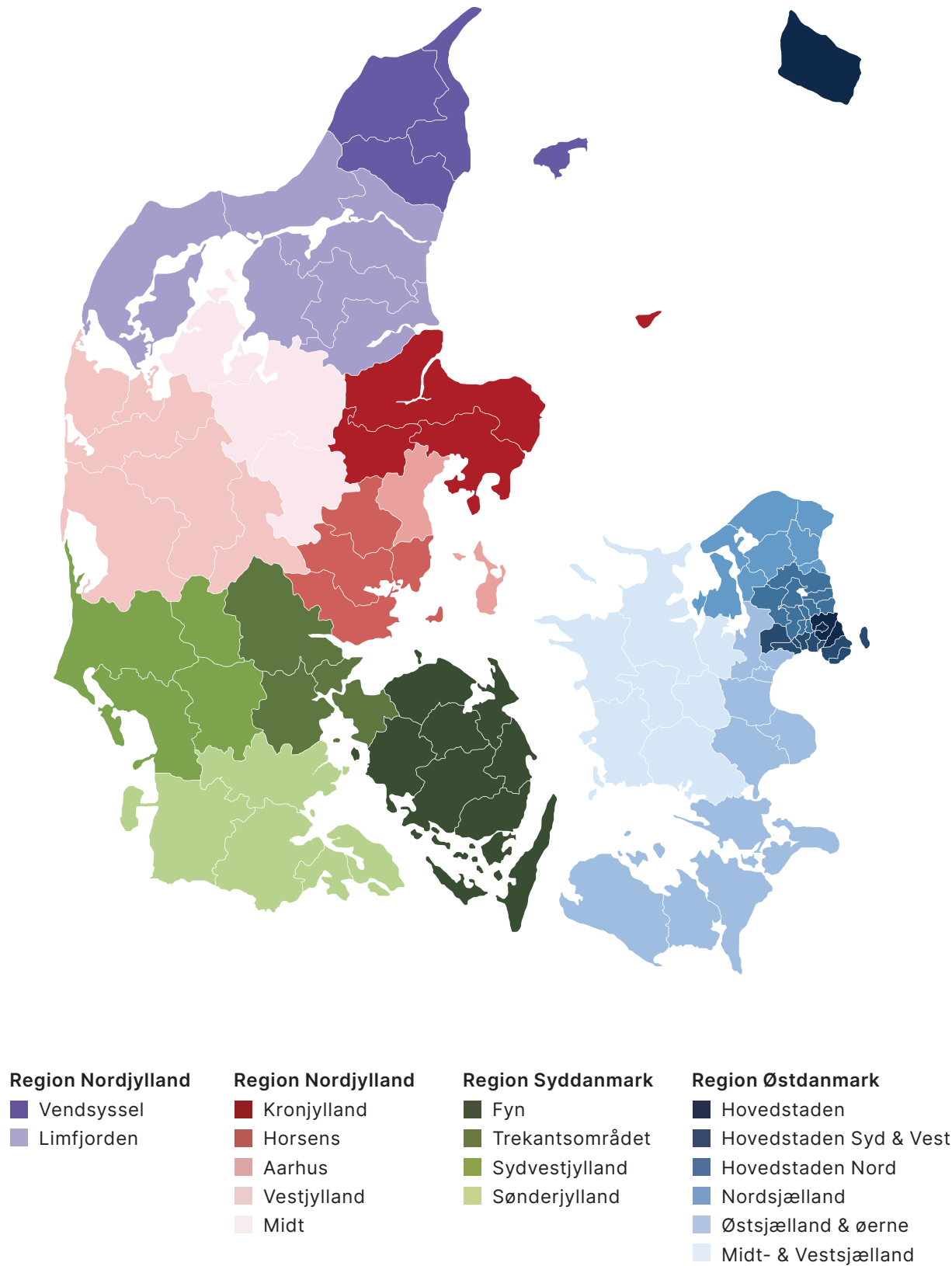
De seneste år er der, takket være et stærkt fokus fra alle sundhedsvæsenets parter, sket en væsentlig stigning i antallet af medicinbrugere på dosispakket medicin fra et lavt niveau.

Fra december 2021 til april 2024 er der således sket en stigning i det samlede antal brugere på over 50 pct.

KL er enige om at styrke indsatsen for dosispakket medicin fra apoteket særligt målrettet borgere i kommunale pleje- og botilbud, så dosispakket medicin bliver førstevalg for de borgere, der er egnet til dosispakket medicin, og at arbejde for en modernisering af recepthåndtering, så det bliver mere smidigt.

Det Fælles Medicinkort (FMK) skal tilpasses yderligere, og Indenrigs- og Sundhedsministeriet vil undersøge, om der er et behov for justeret regulering for at understøtte udbredelsen af dosispakket medicin yderligere, herunder i bekendtgørelse om behandlerfarmaceuters virksomhedsområde, som op stiller begrænsninger i behandlerfarmaceutens mulighed for at iværksætte dosisdispensering med til skud. For at sikre en hensigtsmæssig ansvarsfordeling i det samlede patientforløb, skal der i tillæg til eksisterende samarbejdsaftaler oprettes nye samarbejdsaftaler, heriblandt med almen praksis samt apotekerne. Det vil sikre, at der er fastlagte rammer og arbejdsgange i dosisdispenseringskæden, så utilsigtede hændelser minimeres og kan håndteres i de tilfælde, de opstår.

17 sundhedsråd fordelt på 4 regioner

Klima og Grøn omstilling

Klimaforandringerne sætter et stadig tydeligere aftryk på Danmark. Regeringen fremlagde i efteråret 2023 Klimatilpasningsplan 1, hvor der blev afsat 1,3 mia. kr. til klimatilpasning. Regeringen og KL er enige om at styrke indsatsen vedr. klimatilpasning, så Danmark bliver bedre forberedt mod mere ekstremt vejr i fremtiden, herunder med fokus på stormflod og højtstående grundvand.

Effektiv klimatilpasning kræver samarbejde på tværs af både offentlige myndigheder og private lodsejere. Parterne er enige om, at de lokale initiativer og planer bidrager til at sikre Danmark mod føl gerne af ekstremt vejr. I forlængelse heraf er parterne enige om løbende at drøfte og samarbejde om en langsigtet planlægning af klimainsatsen samt hvordan lokale og nationale initiativer bedst muligt kan spille sammen.

Det kan eksempelvis være ved at se på barrierer for lokale løsninger og rammerne for kommunernes indsats. Med henblik på at reducere CO₂-udledningerne har kommunerne og regionerne indgået samarbejdet Klimaalliancen, hvor kommunerne har udarbejdet klimahandlingsplaner i overensstemmelse med Paris-aftalen. Parterne noterer sig, at Klimaalliancen bidrager til at skabe opbakning lokalt til den grønne omstilling.

Udtagning af lavbundsjord er et centralt virkemiddel i den grønne omstilling af dansk landbrug. Der er afsat over 7 mia. kr. til udtagningsindsatsen med afsæt i bl.a. Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, som med udgangspunkt i forudsætningerne bag landbrugsaftalen skønnes at kunne udtage 54.200 hektar lavbundsjord inkl. randa-realer. Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt at prioritere lavbundsindsatsen. Regeringen og KL er enige om at drøfte kommunernes rolle i og rammer for udtagningsindsatsen i den grønne trepart.

Men der skal ikke herske tvivl om at kommunerne er langt fremme, og de er med i førerfeltet om den grønne træje, der har også været stor politisk fokus i mange år.

Grøn trepart

Med lokal forankring af omlægningsindsatsen med "Aftale om et Grønt Danmark" og "Aftale om Implementering af et Grønt Danmark" får kommunerne ansvaret for den lokale organisering med lokale trepart, der får til ansvar og opgave at stå for den lokale planlægning og implementering af omlægningsindsatsen.

Indsatsen forankres hos kommunerne, som principvedtager omlægningsplanerne. Kommunerne har sammen med parterne i de lokale trepart overblik og kendskab til de områder, der bør prioriteres. De lokale trepart skal understøtte samarbejde mellem kommuner, landmænd, lodsejere og naturorganisationer for at sikre mere lokalt ejerskab og helheds-tænkning.

Alle kommuner omtaler grøn trepart

Omlægningsplanerne skal vise vejen til målfrielse af kvælstof- og lavbundsindsatsen. Omlægningsindsatsen omfatter udtagning af kulstofrige lavbundsjord, vådområder, skovrejsning, ekstensivering og andre arealbaserede omlægningsindsatser, herunder at bidrage til bedre vilkår for natur og biodiversitet.

Siden 2010 har kommunerne koordineret udtagning af landbrugsarealer i 23 tværkommunale vandoplandsstyre grupper. Kommunernes tværgående samarbejde skal fortsætte i de 23 styregrupper, som omdøbes til lokale trepart, der dækker hele landet, og som alle skal inkludere lokale landbrugs- og naturorganisationer og Naturstyrelsen, samt sikre tæt samarbejde med udtagningskonsulenterne. Kommunerne har herudover mulighed for at søge tilskud til at oprette og sekretariatsbetjene kystvandråd i oplandet med et stort indsatsbehov for kvælstof.

Kystvandrådernes rolle er at rådgive og bidrage med viden om lokale virkemidler og analyser i tæt dialog med de lokale trepart, der udarbejder omlægningsplanerne. Kommunerne har ansvaret for kystvandrådene og leder møderne i rådene. Kommunernes opgaver ifm. kystvandråd er ikke omfattet af denne rammeaftale.

Udtagning af lavbundsjord er et centralt virkemiddel i den grønne omstilling af dansk landbrug. Der er afsat over 7 mia. kr. til udtagningsindsatsen med afsæt i bl.a. Aftale om grøn omstilling af dansk landbrug, som med udgangspunkt i forudsætningerne bag landbrugsaftalen skønnes at kunne udtage 54.200 hektar, lavbundsjord inkl. randa-realer. Regeringen og KL er enige om, at det er vigtigt at prioritere lavbundsindsatsen. Regeringen og KL er enige om at drøfte kommunernes rolle i og rammer for udtagningsind-satsen i den grønne trepart.

Grøn treparts tidsplan

Forår

Staten offentliggør opdateret retentionskort, samt braklægningspunkt ift. markregulering. Kortet vil blive tilgængeligt i MARS.

Senest 1. juli

Den lokale trepart have oprettet de første skitseprojekter og være i færd med at udarbejde omlægningsplaner i it-systemet MARS.

Senest december

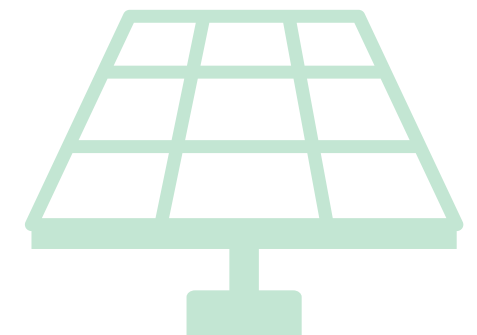
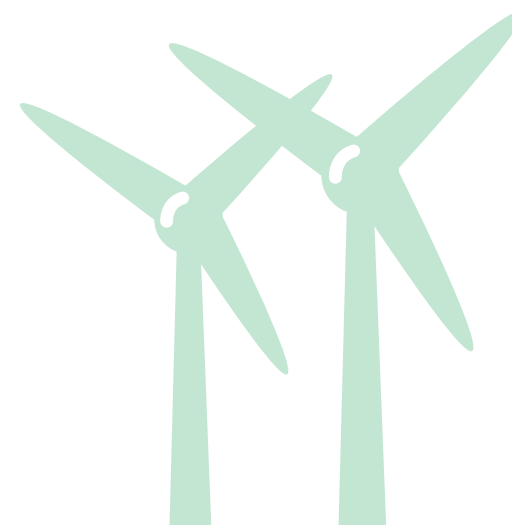
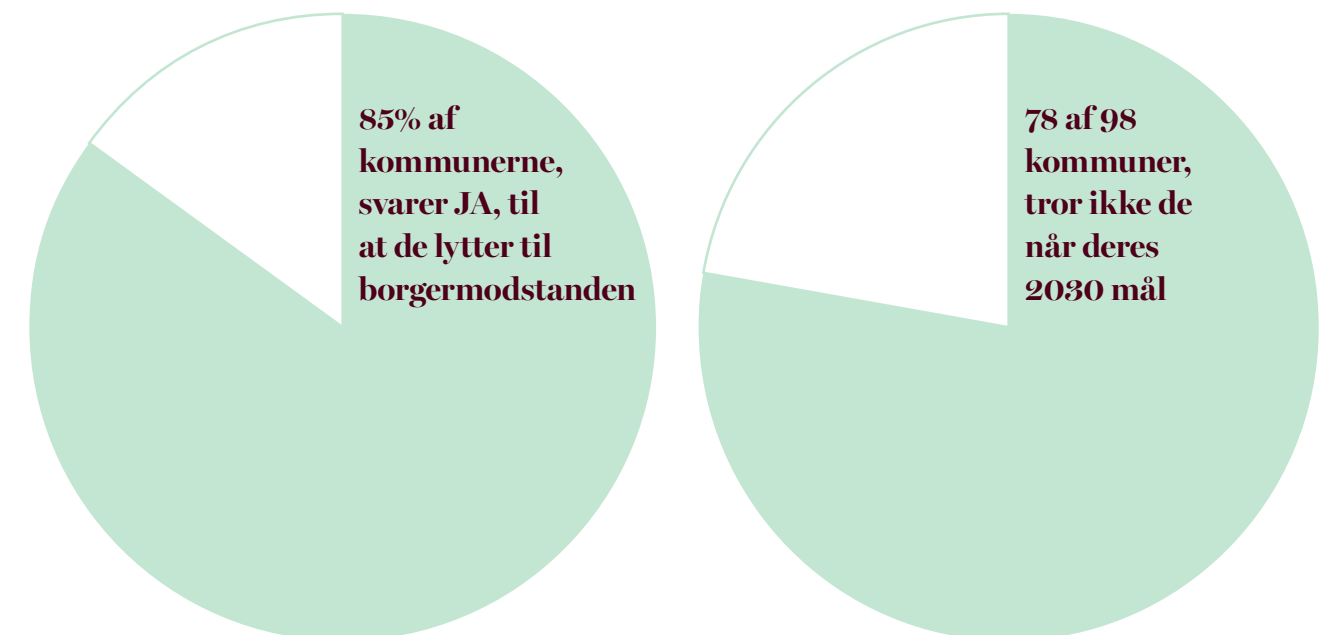
Kommunalbestyrelserne skal principvedtage arealomlægningsplanerne.

Vedvarende Energi

I forbindelse med den grønne trepart, er der bestemt muligheder for øget VE anlæg.

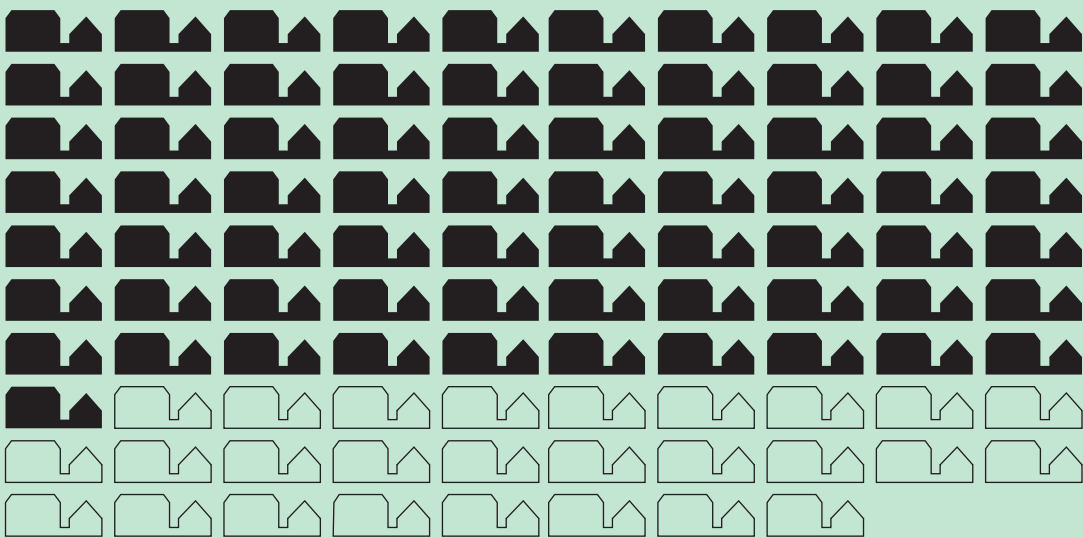
Solceller og vindmøller opføres ofte på landbrugsjord. Når så meget landbrugsjord skal tages ud af drift, er det afgørende, at vedvarende energi tænkes ind i implementeringen af den grønne trepart. Dette er ikke blot en national målsætning, men også et spørgsmål om optimal arealanvendelse. VE-udbygningen skal ikke blive en hæmsko for implementeringen af aftalen, ligesom implementeringen af aftalen heller ikke må hæmme VE-udbygningen.

Netop det med VE anlæg, er den varme kartoffel i valgkampen. Alle vil gerne have vedva-rende energi, men meget få vil have udsigten, og netop denne kamp udspiller sig i denne tid. Her kan vi at der nu er kommuner, som starter dialogen med borgerne meget tidligere, ja faktisk før der er et konkret projekt. Men alle de ansøgninger, og alle de udviklere som gerne vil lave grøn energi, presser også kommunerne, da de simpelthen ikke har ressour-cer til alle disse sagsbehandlinger.

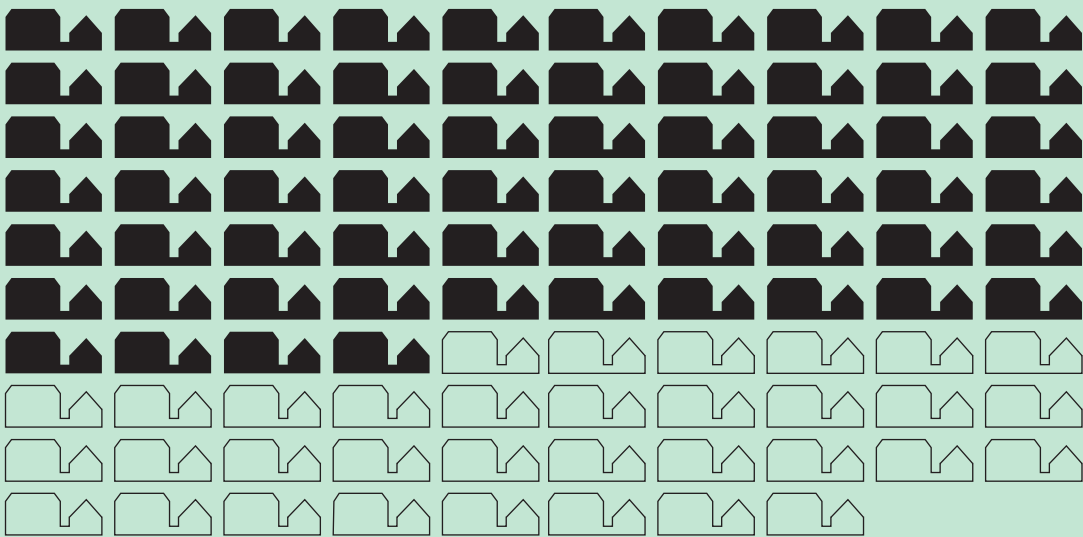

Beredskabet

Et styrket og sammenhængende beredskab Danmark står overfor et komplekst trusselsbillede, der har skiftet karakter. Trusler fra nye områder er taget til, for eksempel inden for cyber- og hybridkrigsførelse og afledte konsekvenser fra klimakrisen. Det stiller nye og større krav til redningsberedskaberne.

71 af 98 kommuner nævner styrkelse af beredskabet

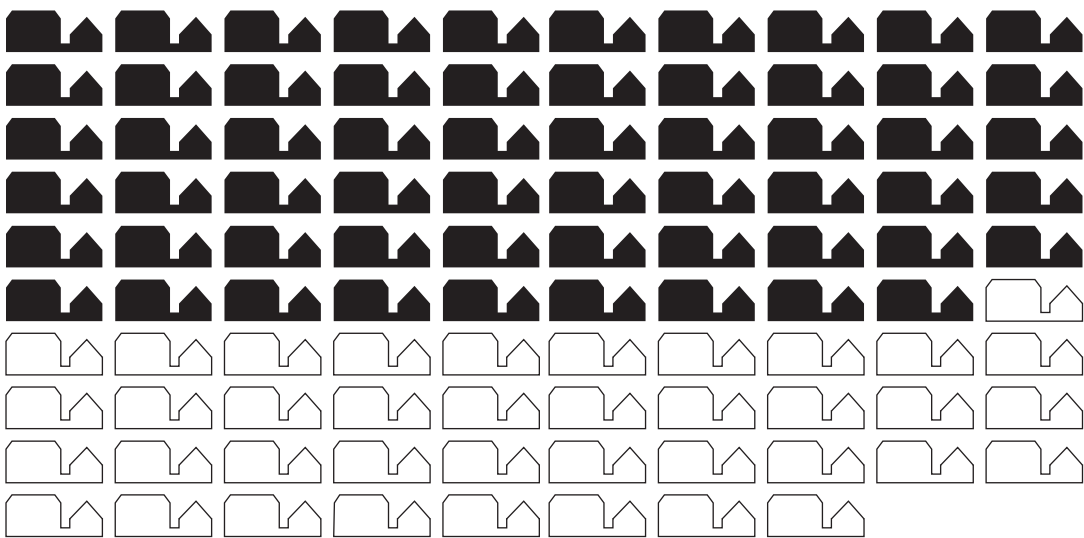

64 af 98 kommuner, omtaler Civil samfundet / frivillighed, som en del af løsningen

Det er vigtigt for regeringen og KL, at det danske beredskab er godt rustet til at modstå de nye trusler for at understøtte et trygt og sikkert samfund. KL noterer sig, at aftalepartierne i forsvarsforliget har aftalt, at der hurtigst muligt i 2024 skal indgås en aftale, der styrker det danske beredskab. Regeringen vil i forhandlingerne om en aftale på beredskabsområdet være opmærksomme på sammenhængen mellem det statslige og kommunale beredskab.

Mange kommuner sidder netop nu, og opdaterer deres beredskabsplaner, og har i gang sat indkøb af de nødvendige ressourcer til at kunne klare regeringens opfordring.

Der er på samme tid, også en klar bøn fra borgmestre om at de ønsker en klar og entydig melding om, hvad er det for et beredskab de skal have?

59 af 98 kommuner, mener de skal investere mere end de gør nu

Efterord

Når vi laver denne analyse, så gennemgår vi alle kommunernes politiske budgetaftaler, vi følger op med en række interviews og spørgsmål til lokalpolitikere.

Som man kan se, kan vi ikke komme hele vejen rundt, og vi sorterer i emnerne ud fra almenvellet, om hvilken emner har flest interesse i.

Vi har gennem de sidste op, oplevet at det bliver hårdere at være lokalpolitiker, jeg vil gå så langt som at sige politik i dag er blevet en kontaktsport.

Det skinner også igennem, at der grundet det massive fokus med budgetter, at kommunerne har meget stramme budgetter, så er der mange politikere som ikke mener de har tid til at udvikle kommunen, udvikle politik, og at flere næsten føler sig som bogholdere, mere end det som rent faktisk er opgaven, nemlig at kommunalbestyrelsen har ansvaret for den lokale velfærd og vækst og for kommunens udvikling. Den danske decentrale model med et stærkt repræsentativt lokaldemokrati er effektiv, fordi kommunalbestyrelserne dels har et økonomisk og et kvalitetsmæssigt ansvar direkte over for borgerne og dels bidrager til udviklingen af det danske demokrati.

Men hvis de økonomiske rammer er så stramme at der ikke er råderum, så risikerer vi at kvæle det lokalpolitiske initiativ.

Derfor mener jeg, at vi skal sætte yderligere fokus på hvordan vi forbedre vilkårene for de politiaktive, hvordan gør vi det igen attraktivt at deltage i den offentlige debat?

Ring til os på 7055 5507, så er vi i gang.

Book en gennemgang, med udgangspunkt i **din** **virksomhed**

Ring eller skriv til Henrik Hahn-Nissen
+45 23 89 89 89 / hn@influenter.dk

INFLUENTER A/S
Hammerensgade 1, 2
1267 København K

Telefon: +45 70 55 55 07
E-mail: info@influenter.dk
www.influenter.dk